

Valodas konsultācijas: elektroniskā datubāze

<http://www.valodaskonsultacijas.lv/lv/questions/927>

Jautājums

Kā labāk: *ierobežojumi atceļas* vai *ierobežojumi tiek atcelti*?

Atbilde

Labāk teikt: *ierobežojumi tiek atcelti* vai *ierobežojumus atceļ*.

Latviešu valodā ir tiešie darbības vārdi, kā *atceļt*, *dejot*, *minēt*, un atgriezeniskie (jeb refleksīvie) darbības vārdi, kā *celties*, *izdejoties*, *atminēties*.

Sastopami atgriezeniskie darbības vārdi ciešamās kārtas funkcijā, tostarp arī neliterāri kalkēti atgriezeniskie darbības vārdi. Šāds lietojums koptā latviešu valodā nebūtu vēlams:

plāns izpildās, māja pārdodas, ierobežojumi atceļas.

To vietā būtu lietojami tiešie darbības vārdi ciešamās kārtas formās:

plāns tiek izpildīts, māja tiek pārdota, ierobežojumi tiek atcelti.

Reizēm kontekstā iederīga arī tiešo darbības vārdu darāmās kārtas 3. personas forma:

plānu izpilda, māju pārdod, ierobežojumus atceļ.

Avoti

Freimane, I. *Valodas kultūra teorētiskā skatījumā*. Rīga : Zvaigzne, 1993, 207.–208. lpp.

Kalnača, A. Darbības vārds (verbs). *Latviešu valodas gramatika*. Atb. red. D. Nītiņa, J. Grigorjevs. Rīga : LU Latviešu valodas institūts, 2015, 515. lpp.

Paegle, Dz. *Latviešu literārās valodas morfoloģija*. I daļa. Rīga : Zinātne, 2003, 129.–130. lpp.

Kalnača, A. Morfoloģija. *Latviešu valoda*. Red. A. Veisbergs. Rīga : LU Akadēmiskais apgāds, 2013, 90. lpp.

Ceplīte, B., Ceplītis, L. *Latviešu valodas praktiskā gramatika*. Rīga : Zvaigzne, 1991, 67. lpp.

